

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2751/2022
18.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Риђић - Ђурић, адвокат из ..., против туженог „Serbia Zijin Corper“ д.о.о. Бор, ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу 1Гж1 848/2022 од 06.04.2022. године, у седници већа одржаној 18.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу 1Гж1 848/2022 од 06.04.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору П1 213/21 од 13.12.2021. године, ставом I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је поништено као неправилно и незаконито решење туженог о отказу уговора о раду број ... од 11.06.2019. године, са свим припадајућим анексима и обавезан тужени да тужиоца врати на рад и распореди на послове које је обављао пре доношења оспореног решења или на послове у складу са стручном спремом, радном способношћу и искуством. Ставом II изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због незаконитог отказа уговора о раду, за период од 12.06.2019. до 31.08.2020. године, исплати зараду коју би тужилац остваривао да је радио, у појединачно опредељеним месечним новчаним износима са законском затезном каматом почев од наредног месеца за сваки претходни месец до коначне исплате, уз обавезу уплате припадајућих доприноса, и то: доприноса за здравствено осигурање – РФЗО, доприноса за пензијско и инвалидско осигурање – РФЗ ПИО и доприноса за случај незапослености – Националној служби за запошљавање, као и да Републичком фонду за ПИО – Филијала у Бору преда уредно попуњене обрасце М-4 и М-8. Ставом III изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 259.432,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу 1Гж1 848/2022 од 06.04.2022. године, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи као незаконито решење туженог „Serbia Zijin Corper“ д.о.о. Бор о отказу уговора о раду број ... од 11.06.2019. године и одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да му на име накнаде штете због незаконитог отказа уговора о раду, за период од 12.06.2019. до 31.08.2020. године, исплати зараду коју би тужилац остваривао да је радио, у појединачно одређеним месечним новчаним износима са законском затезном каматом почев од наредног месеца за сваки претходни месец до коначне исплате, уз обавезу уплате припадајућих доприноса и предају уредно попуњених образаца М-4 и М-8 РФ ПИО – Филијала Бор, па је одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, из разлога предвиђених чланом 407. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-други закон) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба парничног поступка, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом указује.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужилац био у радном односу код туженог на основу уговора о раду број .../... од 21.10.2014. године, на радном месту „...“, до уручења решења туженог број ... од 11.06.2019. године, којим му се отказује уговор о раду са свим припадајућим анексима, због повреде радне дисциплине у смислу члана 179. став 3. тачка 4) Закона о раду, члана 179. став 1. тачка 4) Колективног уговора и члана 13. став 2. тачка 4) Правилника о радној дисциплини, понашању и обавезама запослених код туженог. Тужилац је дана 05.03.2019. године дошао на рад у 23:00 часова, при чему се 30 минута након поноћи 06.03.2019. године пожалио на мучнину, болове у глави и повраћање, након чега је од стране колега изведен из погона ... у хитну службу, а затим у пријемно – тријажни блок Опште болнице Бор где му је урађен алко-тест и тест на психоактивне супстанце, с тим да је истовремено упућен и узорак урина у лабораторију ВМА у Београду. Тужени је покренуо поступак за утврђивање одговорности тужиоца за повреду радне дисциплине, доставио му упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду и донео решење о његовом привременом удаљењу са рада до истека рока из члана 180. став 1. Закона о раду. На основу извештаја Опште болнице Бор број ...-... од 07.03.2019. године и извештаја о резултатима токсиколошко-хемијске анализе ВМА-Центар за контролу тровања, број протокола ...-.../... од 09.04.2019. године, утврдио је да је тужилац дошао на рад са присуством психоактивних супстанци у организму, па је, одлучујући о одговорности тужиоца за повреду радне дисциплине, нашао да нема олакшавајућих околности и донео оспорено решење о отказу уговора о раду. Тужилац је указао да је три дана пре спорног догађаја узео канабис, али да у спорном моменту није био под дејством ове психоактивне супстанце, већ да му је позлило услед појаве гасова при јамској експлозији. На ову околност саслушан је сведок ББ, руководиоца Сектора за безбедност и здравље на раду код туженог, који је испитао постојање гасова у јами и утврдио њихово одсуство, па је дао налог да се изврши анализа тужиоца на присуство психоактивних супстанци. У налазу вештака медицинске струке – токсиколога су

наведене последице коришћења марихуане, као и да дејство ТХЦ-а зависи од конкретног организма и метаболизма лица које употребљава ову супстанцу.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су испуњени законски услови за поништај отказног акта и исплату штете због незаконитог отказа, јер на страни тужиоца не постоји кривица због непоштовања радне дисциплине, а психоактивне супстанце је конзумирао пре доласка на рад.

Оцењујући законитост првостепене пресуде другостепени суд, је нашао да је, при овако утврђеном чињеничном стању првостепени суд погрешно применио материјално право, када је нашао да су испуњени услови за отказ уговора о раду у конкретном случају. Ово стога што из налаза две овлашћене здравствене установе, произлази да је тужилац на рад дошао са присуством ТХЦ-а у организму, а из исказа тужиоца да је свесно конзумирао психоактивно средство у периоду између две смене, те да је након конзумације психоактивног средства отишао на рад. Оценио је да на законитост побијане одлуке не могу имати утицај наводи тужиоца да није био свестан да трагови узимања психоактивне супстанце остају у организму и након конзумације, нити да на тај начин врши повреду радне дисциплине, посебно имајући у виду делатност послодавца и чињеницу да је радни задатак тужиоца конкретног дана био да превезе камион са експлозивом у погону туженог. Због условљености претходним поништајем отказног акта, одбијен је и захтев тужиоца за накнаду штете због незаконитог престанка радног односа.

Према оцени Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужиоца за поништај оспореног решења и накнаду штете због незаконитог отказа уговора о раду.

Одредбом члана 179. став 3. тачка 4) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 113/17, 95/18), прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину, између осталог, због доласка на рад под дејством алкохола или других опојних средстава, односно употребе алкохола или других опојних средстава у току радног времена, које има или може да има утицај на обављање послова. Наведени отказни разлог због непоштовања радне дисциплине је на идентичан начин предвиђен чланом 179. став 1. тачка 4) Колективног уговора РТБ Бор - Група топионица и рафинација бакра Бор д.о.о. број 112/11-144 од 21.06.2018. године и чланом 13. став 1. Правилника о радној дисциплини, понашању и обавезама запослених у РТБ Бор група – рудници бакра Бор д.о.о, број 126/1231 од 01.07.2015. године.

Одредбом члана 180. Закона о раду, прописано је да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. ст. 2. и 3. овог закона, запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање осам дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења (став 1); у упозорењу из става 1. овог члана послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење (став 2); упозорење се доставља запосленом на начин прописан за достављање решења о отказу уговора о раду из члана 185. овог закона (став 3).

Према оцени Врховног суда, правилан је закључак другостепеног суда у побијаној пресуди да је тужилац учинио повреду радне дисциплине која му је у конкретном случају стављена на терет, те да су се стекли услови за отказ уговора о раду из члана 179. став 3. тачка 4) Закона о раду у вези члана 179. став 1. тачка 4) Колективног уговора туженог и члана 13. став 2. тачка 4) Правилника о радној дисциплини, понашању и обавезама запослених у РТБ Бор – Група, рудници бакра Бор д.о.о, с обзиром на утврђено да је тужилац дана 05.03.2019. године, дошао на рад са

присутвом ТХЦ-а у организму и да је психоактивне супстанце свесно конзумирао пре доласка на рад, те посебно имајући у виду природу радног задатка тужиоца тог дана (превоз камиона са експлозивом у погону туженог).

Пре доношења оспореног решења, тужени је у смислу члана 180. Закона о раду тужиоца упозорио на постојање разлога за отказ уговора о раду и оставио му рок за изјашњење, чиме му је омогућено право на одбрану.

Указивање у ревизији да је за отказивање уговора о раду, неопходна испуњеност два кумулативно прописана услова, која су као отказни разлог прописана напред цитираном одредбом члана 179. став 3. тачка 4. Закона о раду и одредбом члана 179. став 1. тачка 4. Колективног уговора РТБ Бор, Група топионица и рафинација бакра Бор, су тачна, али су без значаја на конкретан случај, с обзиром да су у предметној ситуацији испуњена оба законом прописана услова, јер је у проведеном поступку утврђено да је тужилац, овде подносилац захтева, на рад дошао под дејством опојних средстава и да је то имало утицај на обављање послова, имајући у виду да је, према утврђеном чињеничном стању, већ након сат и тридесет минута, долазак на рад у таквом стању, имао утицај на обављање послова. Наиме, подносилац захтева због болова у глави, мучнине и повраћања, који нису били продукт, како је то навео тужилац у свом изјашњењу – изјави од 19.03.2019. године, удисања токсичних испарења за време обављања редовних послова, није био у ситуацији да удовољи захтевима свог радног места, односно након тога, посао више није ни обављао, већ је послат на анализу тестирања евентуалног коришћења психоактивних супстанци, чије присуство је анализом и утврђено у организму тужиоца. Како законодавац није прописао да је присуство опојних дрога у организму приликом обављања послова дозвољено до одређене границе, закључак суда из образложења првостепене пресуде да тужилац наведеног дана није дошао на рад под дејством опојних средстава, нити је исте употребио непосредно по доласку на рад, јер је, како је суд навео, налазом и мишљењем психијатра утврђено да је тужилац користио психоактивну супстанцу неких 30 дана пре тестирања и да се утврђене вредности у урину тужиоца, могу сматрати „трагом марихуане“, је погрешан. Кумулативна испуњеност услова за отказивање уговора о раду, огледа се у виду доласка на рад под дејством опојних средстава и на директно имање утицаја таквог стања на обављање послова, или на евентуалну могућност да долазак на рад у таквом стању, може имати утицаја на обављање послова, који услови су у овом случају, на напред наведени начин, испуњени. С обзиром да наведени разлог за отказ уговора о раду, прети санкцијом запосленом који долази на рад под утицајем психоактивних супстанци, а да то има или може имати утицаја на обављање послова, то је тужиоцу правилно отказан уговор о раду, јер свако непоштовање радне дисциплине, па и овде предметно, је отказни разлог, због којег запослени не може да настави рад код послодавца.

У прилог неоснованости навода ревизије, иде и погрешан закључак првостепеног суда из образложења првостепене пресуде, за коју ревидент сматра да је правилна и на закону заснована, да у радњама тужиоца нема бића повреде радне дисциплине јер, како је навео, налаз вештака указује на то да само присуство у урину тужиоца психоактивне супстанце канибаса, не указује на то да је он користио ту супстанцу непосредно пред одлазак на посао, нити за време рада, међутим, наведена одредба Закона о раду, отказом санкционише конзумирање опијата, како пре доласка на рад, независно од тога да ли је то било непосредно пред одлазак на рад или пре тога (формулацијом: „због доласка на рад“), тако и у току радног времена, уз напред наведени кумулативно прописани услов, који се односи на утицај или могућност утицаја таквог стања на обављање послова.

Такође, у прилог чињеници да су наводи ревизије неосновани иде и навод првостепеног суда из образложења пресуде да су претпостављени тужиоца указивали да је те ноћи, у трећој смени, дошло до извесне појаве отровних гасова, јер је тај навод контрадикторан делу образложења пресуде, као и записнику са главне расправе од 12.02.2020. године. Наиме, том приликом је руководилац Сектора безбедности здравља на раду у компанији ББ у својству сведока, изјавио да је по пријави повреде на раду од стране тужиоца неким гасовима у јами, одмах предузео кораке да се ти наводи провере и да су чињенице указивале да у том тренутку никаквих гасова у јами није било. То је изазвало сумњу на коришћење психоактивних супстанци од стране тужиоца, на шта су, према изјави сведока, сугерисале и његове колеге из јаме, због чега је и наложена анализа тестирања. Тачно је да је тужиочев претпостављени, сведок Зоран Несторовић, пословођа јамског машинског одржавања, изјавио да је трећа смена у јами прошла кроз одређену зону гасова, али како је налаз вештака указао на узрок наведене слабости тужиоца, која се на исти или сличан начин, није испољила код осталих запослених који су обављали рад у трећој смени, па ни на самог непосредно претпостављеног тужиоцу, то је његова изјава била срачуната на неутемељену заштиту тужиоца, којој се није могла поклонити вера у предметном случају.

Како је одбијен тужбени захтев за поништај отказа, тужени није у обавези ни да тужиоцу накнади штету у смислу одредбе члана 191. Закона о раду.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиоца одбијена, одбијен је и његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу чл. 153. и 154. став 2. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић